

De “Ahnengalerie” in het NINO

Toelichting op de afgebeelde “Ahnen”
in de reconstructie van 2019

100 jaar assyriologie in beeld

4 november t/m 24 december 2019

De “Ahnengalerie” in het NINO

Toen professor Franz de Liagre Böhl en Arie Kampman in 1939 het Nederlands Instituut voor het Nabije Oosten oprichtten, was het gevestigd aan het Noordeindsplein 4a. Het pand werd voor een vriendenprijs gehuurd van jonkheer Van Haeften (*zie ook nr. 141*).

Tot de verhuizing naar de Witte Singel in 1982 bevond zich in het instituut ter inspiratie en erkenning een verzameling van portretten van oriëntalist, een “galerij der groten”, bekend in het NINO als de Ahnengalerie. Bekende parallellen zijn natuurlijk de verzamelingen hoogleraarportretten van universiteiten. Er zijn sterke aanwijzingen dat professor De Liagre Böhl – zich erg bewust van de metafoor van wetenschap als het werk van dwergen op de schouders van reuzen – deze traditie is begonnen en dat de collectie tot in de jaren vijftig is uitgebreid. Bij de verhuizing in 1982 zijn de portretten geïnventariseerd en meer dan dertig jaar opgeborgen geweest.

De galerie bestaat uit een kleine honderd portretten van bijna allemaal heren, veelal hoogleraren. De portretten zelf zijn doorgaans illustraties uit publicaties, soms originele foto's of tekeningen. Wat de criteria waren om opgenomen te worden in deze galerij is niet vastgelegd. De wetenschappers uit zijn eigen tijd kende Böhl doorgaans persoonlijk, tenminste door correspondentie. Er zitten bekendere en minder bekende vertegenwoordigers tussen uit alle takken van de Oosterse studies: filologen, archeologen en bijbelwetenschappers. Het geheel geeft een goede indruk van de intellectuele oriëntatie van de Leidse assyriologie in haar vormingsjaren.

De meeste lijstjes zijn door de tijd heen vervaardigd door de Leidse lijstenmakerij Questroo, die in 2014 na 119 jaar is gestopt. Helaas is niet gedocumenteerd hoe het geheel destijds precies gehangen heeft in het gebouw, maar sommige oude foto's geven een hint, waarvan de hier getoonde met professor Kraus de belangrijkste is (*zie blz. 11*). Ter gelegenheid van **100 jaar assyriologie in Leiden** is tijdelijk een gedeeltelijke reconstructie gemaakt van dit interessante stukje wetenschapsgeschiedenis.

Meer informatie over het fenomeen Ahnengalerie:
<http://www.rdklabor.de/wiki/Ahnengalerie>

129 prof. **Johannes Pedersen** (1883-1977), Deense oudtestamenticus en semitisch filoloog. Hij studeerde bij Buhl, Goldziher en Snouck Hurgronje. Pedersen had een buitengewone vaardigheid om de geest aan te voelen van de manier van denken in het Oude Nabije Oosten, zoals te vinden in zijn belangrijkste boek over het leven en cultuur in het oude Israël. Zijn begrip van het bijbelse concept van een ziel, namelijk te beschouwen als “een mens als een totaliteit” hielp veel belangrijke onderzoekers in hun werk, waaronder Peter Atkinson, de grote theoloog van destijds.

[https://en.wikipedia.org/wiki/Johannes_Pedersen_\(theologian\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Johannes_Pedersen_(theologian))

130 prof. **Paul Kahle** (1875-1964), Duitse oriëntalist. Hij studeerde oosterse talen en theologie, en was aanvankelijk werkzaam als lutherse pastor. Hij specialiseerde zich in Caïro in semitische filologie en werd in 1918 hoogleraar in Giessen en later in Bonn. Zijn wetenschappelijke werk over joden en zijn hulp aan hen deden hem in 1939 vluchten naar Oxford, waar hij nog twee doctoraten behaalde. Na de oorlog zette hij zijn studies voort als emeritus. Zijn grote verdienste ligt in zijn redactiewerk aan de Hebreeuwse Bijbel.

https://en.wikipedia.org/wiki/Paul_E._Kahle

131 prof. **Gustav Dalman** (1855-1941), Duitse lutherse theoloog en oriëntalist. Begin 20^e eeuw deed hij uitgebreid veldonderzoek in Palestina en verzamelde zo inscripties, poëzie

en spreuken. Daarnaast legde hij een verzameling aan van objecten die het leven van de autochtone boeren en herders illustreerden: steen- en plantenmonsters, gereedschappen, kleine archeologica en aardewerk. Dalman was een pionier in de studie van het bijbelse en latere Aramees hetgeen onder andere een gezaghebbende grammatica (1894) en woordenboek (1901) opleverde. Zijn historische fotocollectie en bibliotheek vormden in 1920 de basis voor het Institut für biblische Landes- und Altertumskunde, het huidige Gustaf Dalman Institut in Greifswald, dat zijn werk eert en voortzet. Dalman reviseerde voor Franz Delitzsch de brontekst van diens vertaling van het Nieuwe Testament in het Hebreeuws.

https://en.wikipedia.org/wiki/Gustaf_Dalman

132 prof. pater **Marie-Joseph Lagrange** (1855-1938), Franse Dominicaan en oriëntalist. Hij studeerde diverse talen en promoveerde in de rechten, waarna hij als jurist werkzaam was. In 1878 trad hij in als dominicaner monnik en hij ontpopte zich als een zeer breed ontwikkelde oriëntalist. Als hoogleraar kerkgeschiedenis en bijbelwetenschapper werd hij door het Vaticaan kritisch gevolgd als een mogelijke modernist; zijn bijbelkritische werk leverde hem later als publicist later zelfs een zwijggebod op. Lagrange was de stichter van de *École Biblique* in Jeruzalem.

https://en.wikipedia.org/wiki/Marie-Joseph_Lagrange

133? prof. **Frants Buhl** (1850-1932), Deense oriëntalist en oudtestamenticus, hoogleraar semitische talen. Buhl was vanaf 1915 vanaf medewerker aan de uitgaven van het *Hebräisches und aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament* van Gesenius, en redigeerde ook aan Kittels *Biblia Hebraica*. Zijn ook in het Engels verschenen *Kanon und Text des Alten Testaments* (1891) geldt als zijn meest invloedrijke werk.

https://de.wikipedia.org/wiki/Frants_Buhl

136 prof. **Rudolf Kittel** (1853-1929), Duitse lutherse theoloog. Hij werkte aanvankelijk als geestelijke en werd in zijn academische loopbaan oudtestamenticus. Hij schreef commentaren en geschiedenissen over de Hebreërs en het Nabije Oosten, maar verreweg zijn belangrijkste werk was zijn kritische editie van de Hebreeuwse geschriften, *Biblia Hebraica*, de BHK (1909), die tot de dag van vandaag als een standaardtekst wordt beschouwd. Daarnaast bestudeerde Kittel de Amarna-teksten (het promotieonderwerp van Böhl; ze kenden elkaar goed) en het wetboek van Hammurabi. Kittel – in zijn eigen woorden – „sah in Wissenschaft und Frömmigkeit nie Gegensätze”.

https://de.wikipedia.org/wiki/Rudolf_Kittel

137 prof. **Umberto Cassuto** (1883-1951), Italiaanse bijbelwetenschapper en opperrabbijn. Hij werd in 1925 hoogleraar in de Hebreeuwse taal en literatuur in Florence, later in Rome.

Door de fascistten in 1938 ontslagen, ging hij doceren aan de Hebreeuwse Universiteit van Jerusalem. Aanvankelijk bestudeerde hij de Italiaans-joodse geschiedenis in zijn hooggeprezen en bekroonde *Gli ebrei a Firenze nell'età del Rinascimento* (1918), maar hij werd vanaf 1933 vooral onderzoeker van de Hebreeuwse bijbel, met name het boek Genesis. Hij bestreed in zijn werk de documentaire hypothese en kwam tot de ‘epische substraattheorie’. Hij was een van de eerste Ugarit-specialisten en toonde de raakvlakken en afbakening aan van de vroege Kanaänitische en de bijbelse literatuur.

https://en.wikipedia.org/wiki/Umberto_Cassuto

138 prof. **Eduard Sachau** (1845-1930), Duitse oriëntalist. Hij studeerde oosterse talen in Kiel, Leipzig en Halle. Sachau was professor in de semitische filologie in Wenen en later in Berlijn, waar hij directeur was van het nieuwe Seminarie voor Oosterse Talen. Hij maakte diverse reizen naar het Nabije Oosten en van bijzondere waarde is zijn studie van het Syrisch en andere Aramese dialecten. Hij was een specialist betreffende de Perzische generalistische geleerde Al-Biruni. Sachau was als adviseur betrokken bij de planning en aanleg van de Baghdad-spoorlijn.

https://en.wikipedia.org/wiki/Eduard_Sachau

139 **Sigmund Feist** (1865-1943), Duits-joodse pedagoog en historisch

linguïst. Hij was de auteur van de germaanse substraathypothese voor het Indo-Europees (1932) en schreef daarnaast veel over joodse etnische en raciale identiteit. Daarnaast was hij directeur van het joodse Reichenheim-weeshuis in Berlijn. Met 77 van zijn pupillen die in de Eerste Wereldoorlog dienden onderhield hij een correspondentie, resulterend in 745 bewaarde brieven. In 1939 emigreerde hij naar Denemarken.

https://en.wikipedia.org/wiki/Sigmund_Feist

140 prof. **Albin van Hoonacker** (1857-1933), Belgische priester en hoogleraar exegese en moraal aan de Katholieke Universiteit Leuven. Zijn onderzoek lag ten grondslag aan de wetenschappelijke studie en verklaring van het Oude Testament in katholieke kringen. Hiermee verwierf hij internationale bekendheid. Hij was een voorvechter van het gebruik van moderne talen in wetenschappelijk onderzoek en onderwijs en ijverde als Vlaamse Belg daarbij in het bijzonder voor het gebruik van het Nederlands. Hij doceerde ook Hebreeuws en Assyrisch.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Albin_Van_Hoonacker

141 prof. **Jean Philippe Vogel** (1871-1958), Nederlandse Indoloog, hoogleraar Sanskriet en Indiase archeologie. De eerste vestiging van het NINO in 1939 was in zijn voormalige woonhuis aan het Noordeindsplein 4a: het pand was door Jhr. Van Haefthen voor 10.000 gulden aangekocht en

voor nog eens 5.000 gulden verbouwd om het aan het NINO te verhuren, voor 50 gulden per maand.

https://nl.wikipedia.org/wiki/J.Ph._Vogel

145? dominee **Fokke Dijkema** (1877-1944), belangrijke Nederlandse protestantse functionaris in internationale kerkelijke organisaties. In de wetenschap was hij actief als hebraïst en oudtestamenticus. Hij publiceerde wetenschappelijk artikelen over Hebreeuwse taalkundige problemen en over oudtestamentische onderwerpen, vooral in het *Nieuw Theologisch Tijdschrift*. In 1933 werd hij gekozen tot lid van het vertaalcomité van het Oude Testament van het Nederlands Bijbelgenootschap. In 1942 werd hij permanent lid van het subcomité van dit vertaalcomité, dat uiteindelijk in 1951 een vertaling van zowel het Oude als het Nieuwe Testament publiceerde. Böhl werkte ook mee aan deze vertaling. Dijkema was ook redacteur bij de Leidse uitgeverij Brill.

[https://gameo.org/index.php?title=Dijkema,_Fokke_\(1877-1944\)](https://gameo.org/index.php?title=Dijkema,_Fokke_(1877-1944))

146? dr. **Jan Nat** (1896-1942), Nederlandse autodidactische hebraïst, auteur van een illustere Hebreeuwse grammatica die later door Koopmans en Lettinga verder is bijgewerkt en uitgegeven. Nat promoveerde in 1929 te Leiden bij professor Palache op de geschiedenis van de studie van het Hebreeuws in Nederland en was evenals Arie Kampman (de drijvende kracht van het NINO en EOL) leraar

geweest aan het Gymnasium te Dordrecht. Hij was de auteur van het populair-wetenschappelijke boek *Het oude Oosten*.

<http://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:011026280:mpeg21:pdf>

147? dominee prof. **Berend (Bé) Gemser** (1890-1962), Nederlandse predikant, theoloog en oriëntalist. Gemser doceerde (veel) semitische talen en was oudtestamenticus. Hij was de eerste promovendus van Böhl en zijn cum laude proefschrift was in 1924 het eerste in de assyriologie dat in Nederland werd verdedigd. In 1926 werd hij hoogleraar in Pretoria en de grondlegger van de Zuid-Afrikaanse wetenschap op die gebieden. Gemser zag in de kritische bijbelwetenschap en het geloof geen antithese, veel meer een organische eenheid, en bleef zowel bijbelwetenschapper als actieve pastor. Hij keerde aan het einde van zijn leven terug naar Nederland, mede ingegeven door zijn kritiek op het Afrikaander nationalisme en de Apartheid en de rol van de Zuid-Afrikaanse kerk daarin. De laatste jaren van zijn leven doceerde hij nog in Groningen.

http://resources.huygens.knaw.nl/retroboeken/blnp/#source=5&page=195&accessor=accessor_index

148 dominee dr. **Jacobus (Jan) de Koning** (1896-1944), Nederlandse theoloog, gereformeerd predikant te Vries en Schipluiden en verzetsman (evenals zijn zoon). Hij promoveerde in de theologie bij professor van Gelderen aan de Vrije Universiteit in

oktober 1940, op de Amarna-brieven, waar ook Böhl op promoveerde. Hij bood tijdens de Duitse bezetting hulp aan joodse onderduikers en werd bij een inval betrappt op het produceren van anti-Duitse pamfletten. Bij belandde daardoor in het concentratiekamp Neuengamme, waar hij in december 1944 stierf.

<https://www.geni.com/people/ds-Jakobus-de-Koning/600000063488747837>

149 dominee prof. **Herman Obbink** (1869-1947), Nederlandse predikant, theoloog en bijbelvertaler. Hij studeerde aan de Universiteit Utrecht en was daarna actief als predikant in diverse gemeentes, met Den Haag als laatste standplaats. In 1901 promoveerde hij te Utrecht op *De heilige oorlog volgens den Koran*. In 1910 volgde zijn benoeming tot hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam, later verhuisde hij naar de Universiteit Utrecht (1913-1939). In 1924 verscheen zijn vertaling van het Oude Testament. Deze werd in 1927 aangevuld met een vertaling van het Nieuwe Testament door zijn collega Anneus Marinus Brouwer (1875-1948). De vertaling, de “Utrechtse vertaling”, wordt meestal “Obbink en Brouwer” genoemd. Van 1929 tot 1947 was Obbink hofprediker. In die hoedanigheid ging hij in 1937 voor in de inzegening van het huwelijk van prinses Juliana en prins Bernhard.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Herman_Theodorus_Obbink

150 prof. **Johan de Groot** (1886-1942), Nederlandse hebraïcus en oudtestamenticus. Hij werd in 1928 hoogleraar Hebreeuwse taal- en letterkunde en Israëlitische oudheden te Groningen en in 1936 hoogleraar Hebreeuwse taal- en letterkunde, de uitlegging van het Oude Testament, de geschiedenis van de Israëlitische godsdienst en de Israëlitische oudheden te Utrecht. Böhl en de Groot reisden samen in Palestina in de jaren twintig; het NINO bezit archeologische foto's door hem gemaakt in het Nabije Oosten in de jaren twintig en dertig.

<https://profs.library.uu.nl/index.php/profrec/getprofdata/736/36/127/0>

151 **Heinrich Schliemann** (1822-1890), Duitse archeologische pionier. Hij was een gefortuneerd zakenman en een autodidactische pionier in de veldarcheologie. Als kind al gefascineerd door het werk van Homerus, wilde hij bewijzen dat de Ilias gebaseerd was op historische gebeurtenissen. Hij identificeerde het Turkse Hisarlik als het historische Troje en onderbouwde deze hypothese met archeologisch bewijs, waarbij echter alle vondsten die dit niet ondersteunden als “onbelangrijk” niet onderzocht of behouden werden. Ook schroomde hij wellicht niet om zelf het bewijs toe te voegen dat nodig was om zijn gelijk te halen. Desalniettemin is zijn veldwerk, ook in Mycene en Tiryns, belangrijk geweest: hij zette de Griekse bronstijdcultuur op de kaart

als een belangrijke beschaving.

https://en.wikipedia.org/wiki/Heinrich_Schliemann

152 prof. **Antoine-Isaac Silvestre de Sacy** (1758-1838), Franse oriëntalist en taalkundige van het Arabisch en Perzisch. Hij studeerde Semitische talen en werd in 1795 hoogleraar Arabisch in Parijs. In 1806 voegde hij daar Perzisch aan toe en in 1815 werd hij rector van de Universiteit van Parijs. Hij was leraar van zowel Champollion, die het Egyptische hiërogliefenschrift van de steen van Rosetta ontcijferde, als van Åkerblad, die eerder al een poging had gewaagd het schrift te ontcijferen. De Sacy was medeoprichter van de Franse *Société asiatique*, en inspecteur van de oosterse drukletters van de *Imprimerie Nationale*.

https://en.wikipedia.org/wiki/Antoine_Isaac_Silvestre_de_Sacy

153 prof. **Enno Littmann** (1875-1958), Duitse oriëntalist en ethiopisant. Littmann doceerde vanaf 1906 oosterse talen in Straatsburg en later in Göttingen, Bonn en Tübingen (1921-1949). Hij ontcijferde en annoteerde Palmyreense, Nabatiese en Syrische inscripties, maar ook de teksten van antieke Ethiopische monumenten. In 1905 verbleef hij bij het Tigre- volk in Eritrea en het jaar daarna leidde hij de Duitse Aksum-expeditie in Ethiopië. Hij publiceerde een Duitse vertaling van Duizend en één nacht, *Erzählungen aus den Tausendundein Nächten* in zes delen tussen 1921 en

1928. Littmann beheerste 15 talen vloeiend en sommige tot in dialecten. Zijn uitgebreide wetenschappelijk werk betrof zowel het oude als het moderne Nabije en Midden-Oosten en hij geldt in dat opzicht als de laatste grote Europese oriëntalist. Bij het bekend worden van zijn dood ging op keizerlijk bevel de vlag in Ethiopië halfstok.

https://de.wikipedia.org/wiki/Enno_Littmann

154 prof. sir **Peter le Page Renouf** (1822-1897), Britse egyptoloog en museumdirecteur, met name bekend van zijn vertaling met commentaar van het Egyptische Dodenboek en zijn Hibbert-lezingen in 1879 over de religie van de Egyptenaren. Hij verdedigde in Engeland Champollions ontcijfering van het Egyptisch tegen onterechte kritiek van collegae. In 1886 werd hij conservator van de Oosterse oudheden in het British Museum, met E.A. Wallis Budge als assistent met wie hij een verstoorde en verbitterde arbeidsrelatie had. Tegen Renoufs ontslag bij zijn pensionering werd geprotesteerd door 25 van zijn meest vooraanstaande collega-egyptologen – Renouf was in zijn tijd zeer hooggeschat door zijn vakbroeders. In 1892 werd hij geridderd wegens zijn verdiensten voor het British Museum.

https://en.wikipedia.org/wiki/Peter_le_Page_Renouf

157 prof. **Ignác Goldziher** (1850-1921), joods-Hongaarse islamoloog en privaatchoort. Hij studeerde ook in

Leiden en geldt met Theodor Nöldeke en Christiaan Snouck Hurgronje als de oprichter van de moderne islamstudie in Europa. In 1873 maakte hij een belangrijke studiereis naar het nabije Oosten waarbij hij ook lezingen volgde in de El Azhar-moskee te Cairo. Ondanks zijn liefde voor de islam was Goldziher zijn leven lang praktiserend joods. Dit was destijds ongebruikelijk voor iemand die een academische loopbaan aspireerde en het is een belangrijk feit om zijn werk te begrijpen: hij bezag de islam door de ogen van iemand die zelf weigerde te assimileren in de contemporaine Europese cultuur. Met het christendom had hij dan ook weinig op terwijl een bekering hem gemakkelijk eerder een professoraat zou hebben opgeleverd. Dit viel hem uiteindelijk pas in 1894 te beurt in Budapest.

https://en.wikipedia.org/wiki/Ignác_Goldziher

158 prof. **Philip Hitti** (1886-1978), Libanees-Amerikaanse oriëntalist, een autoriteit op Arabische en Midden-Oosterse geschiedenis, Islam, en semitische talen. Hij vestigde praktisch in zijn eentje het vakgebied Arabische studies in de Verenigde Staten, waar hij in 1915 promoveerde en semitische talen doceerde aan Columbia University. Later doceerde hij in Beiroet en in Princeton, waar hij ook gedurende de Tweede Wereldoorlog Arabisch onderwees aan legerpersoneel. Naast zijn hoogleraarschap semitische talen was

hij er ook hoofd van het *Department of Oriental Languages*. Als emeritus doceerde hij nog aan Harvard en enkele andere universiteiten. In 1944 raakte Hitti, als antizionistische adviseur van de overheid, in een polemiek met de zionist Albert Einstein. Hitti meende dat er geen historische basis was voor Palestina als entiteit, al of niet joods; historisch was het een deel van Syrië: het christelijke godsdienstonderwijs had hierin volgens hem de zaak geen goed gedaan. Arabieren zouden zich in zijn opinie zich dan ook nooit in het zionisme schikken.

https://en.wikipedia.org/wiki/Philip_K._Hitti

159 James Starkey, FSA (1895-1938), Engelse archeoloog, bestuurslid van het *Palestine Exploration Fund*. Hij was de opgraver van de Hebreeuwse ostraca van Tell ed-Duwer (Lachisch). Hij werd in het veld vermoord door Arabische opstandelingen die hem vanwege zijn baard aanzagen voor een jood. Böhl noemt in een collegedictaat uit de jaren 1930 dat hij door hem persoonlijk is rondgeleid langs zijn vondstmateriaal in de Wellcome-collectie in Londen. N.B.: de voornaam 'John' op de afbeelding is onjuist.

https://de.wikipedia.org/wiki/James_Leslie_Starkey

160 mr. Carlo Conti Rossini (1872-1949), Italiaanse Ethiopisant. Als afgestudeerd jurist was hij werkzaam als ambtenaar, ook in het Italiaanse Abessinië, en was daarnaast actief als allround expert voor het antieke en moderne Abessinië/Ethiopië. Hij

richtte het tijdschrift *Rassegna di studi etiopici* op. Hij was lid van de Italiaanse *Accademia dei Lincei* en van de Franse *Académie des inscriptions et belles-lettres* als buitenlands correspondent.

https://fr.wikipedia.org/wiki/Carlo_Conti_Rossini

164 prof. James Montgomery (1866-1949), Amerikaanse geestelijke, professor Oude Testament en Semitische talen. President van de *American Oriental Society* en de *Society of Biblical Literature and Exegesis*. Böhl ontmoette hem in Palestina in de jaren twintig bij een bezoek aan een opgraving.

https://en.wikipedia.org/wiki/James_Alan_Montgomery

165 prof. František Lexa (1876-1960), Tsjechoslowaakse Egyptoloog. Lexa was aanvankelijk schooldocent en leerde zichzelf de Egyptische taal. Hij was de eerste die Egyptisch naar het Tsjechisch vertaalde en publiceerde in 1905. Lexa doceerde in Praag en werd in 1927 Tsjechoslowakies eerste hoogleraar in de Egyptologie, en in 1958 de eerste directeur van het Tsjechoslowaakse Egyptologische instituut.

https://en.wikipedia.org/wiki/František_Lexa

166 prof. William Robertson Smith, FRSE (1846-1894), Schotse oriëntalist, oudtestamenticus, hoogleraar theologie, en predikant van de *Free Church of Scotland*. Hij was redacteur van de *Encyclopædia Britannica* en droeg bij aan de *Encyclopædia*

Biblica. Zijn boek *The Religion of the Semites* wordt beschouwd als een fundamenteel werk voor de vergelijkende godsdienstwetenschap.

https://en.wikipedia.org/wiki/William_Robertson_Smith

167 dominee prof. **Bernardus Eerdmans** (1868-1948), Nederlandse theoloog, oriëntalist en politicus. Hij was privaattoecent Aramees en Assyrische talen en daarna hoogleraar theologie in Leiden. Rector van de Leidse universiteit in 1912-1913. Eerdmans was gedurende de Eerste Wereldoorlog lid van de Tweede Kamer voor de Liberale Unie en daarna nog tien jaar gemeenteraadslid in Leiden. In 1931-1933 was hij weer liberaal kamerlid en toonde zich als wetenschapper kritisch in het debat over de strafbaarstelling van godslastering. N.B.: het gaat bij het portret om een gesigneerde foto van Eerdmans op latere leeftijd.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Bernardus_Dirks_Eerdmans

168 dominee prof. **Gerrit Wildeboer** (1855-1912), Nederlandse theoloog en oudtestamenticus. In 1907 in Leiden benoemd tot hoogleraar Hebreeuwse Taal-en Letterkunde en Israëlitische Oudheden. Ons portret is waarschijnlijk een knipsel uit *De prins der geïllustreerde bladen*. Het exemplaar van de *Description de l'Égypte* in de NINO-bibliotheek komt mogelijk uit de veiling van zijn bibliotheek.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Gerrit_Wildeboer

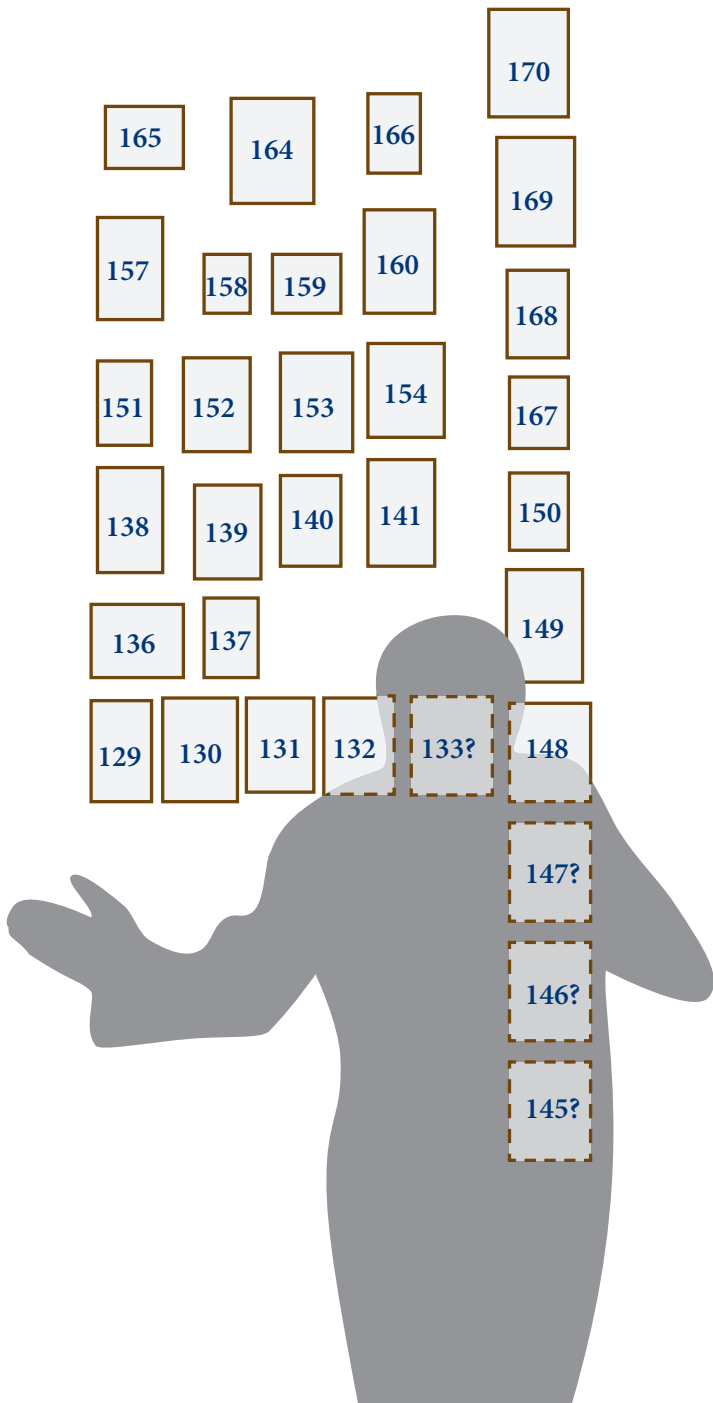
169 prof. **Pierre Chantepie de la Saussaye** (1848-1920), Nederlandse godsdiensthistoricus. Hoogleraar aan de Universiteit Leiden, met als leeropdracht 'De encyclopedie der Godgeleerdheid, de Geschiedenis der Leer aangaande God en de Zedekunde'. Als Chantepies bekendste werk geldt zijn *Lehrbuch der Religionsgeschichte*. Het werk vestigde zijn naam als grondlegger van de moderne godsdienstwetenschap.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Pierre_Daniel_Chantepie_de_la_Saussaye

170 dominee prof. **Abraham Kuenen** (1828-1891), Nederlandse protestantse theoloog, exegeet en oudtestamenticus. Hoogleraar te Leiden in de 'geschiedenis van de Boeken van het Oude Testament en de godsdienst van Israël'. Kuenen was baanbrekend op het gebied van de historische kritiek op het Oude Testament, en droeg bij aan de documentaire hypothese. Hij was stichter van de moderne richting van de zogenaamde Hollandse School en had de leiding over de vertaling van het Oude Testament wat betreft de *Leidsche Vertaling* (gemaakt in de periode 1900-1914).

https://nl.wikipedia.org/wiki/Abraham_Kuenen

Sebastiaan Berntsen,
oktober 2019

100 jaar assyriologie in beeld

Dit jaar viert de leerstoel assyriologie in Leiden haar honderdjarig bestaan. Onderwijs, onderzoek en privé — al deze aspecten zijn nauw met elkaar verbonden. Zij maken een leerstoel tot gemeenschap.

In de tentoonstelling laten we archiefstukken en fotomateriaal uit de afgelopen eeuw zien. Oude tentamens voeren ons terug naar de collegebanken van weleer; familie-albums geven een idee van de persoon achter de geleerde.

Voor het eerst tonen wij een deel van de “Ahnengalerie”. Deze portretten sierden de muren van het oude NINO op het Noordeindeplein. Zij vertellen ons iets over de intellectuele oriëntatie van onze voorgangers. In deze brochure vindt u korte informatie over de afgebeelde personen.

Tenslotte geeft de publicatielijst van de Leidse assyriologie, in te zien op de tentoonstelling, een indruk van de wetenschappelijke bijdrage van Leidse assyriologen aan het vakgebied in de afgelopen 100 jaar.

Caroline Waerzeggers